

A háború nyomai a balfi erdőben

A soproni térképeket böngészve vettem észre régebben, hogy Balf és Kópháza határában, a Balfi erdőben egy szabályos vonal húzódik, melyet a térképész 1944-es védvonal névvel illetett. Mi volt ez a védvonal és hol húzódik pontosan?

Tegnap aztán végre személyesen is bejártuk a környéket. A Potzmann dűlőn a kiskertek végén Balf irányában léptünk be az erdőbe. A Mária út jeleit követtük. A tavaszi erdő zöldjében az útra merőlegesen hamar feltűnt egy sánc, amit az erdei út áttört, ám az úttól jobbra és balra míg szem ellátott, addig húzódott. A sánc még ma is jó egy méter magas, szabályos formájából és egyenes vonalvezetéséből kitűnik, hogy emberi alkotás. Hát ez lehet a keresett védvonal.

Építéséről a következőt találtam.

"A hitleri hadvezetőség utolsó reményként az ún. keleti védővonaltól várta, hogy ezzel a szovjet hadsereg előrenyomulását meg tudja állítani. A tervezett védővonal a Balti tengertől az Adriáig terjedt. A középső szakasz Pozsonytól indult dél felé, majd a Fertő nyugati partján haladt tovább, Mörbisch (Fertőmeggyes) után a magyar területen folytatódott Fertőrákos, Balf, Hidegség, Nagycenk, Kópháza vonalon, onnan Deutschkreutz (Sopronkeresztúr), Lutzmannsburg (Locsmánd) a további irány. Kőszegtől keletre ismét magyar területen haladt az Írottó felé. Délebbre, Vas megye területén egy rövid szakasz ismét magyar területen ment át. A védővonal megépítésére Hitler 1944. szept. 1-én adta ki a titkos parancsot. A védőrendszer összefüggő sáncárokból állt, megfelelő helyeken betonerődöket, géppuskafészeket, tankcsapdákat stb. terveztek be. A védővonaltól keletre eredetileg egy 40 km-es sávot teljesen ki akartak üríteni és ebben mindent fel akartak égetni, ettől azonban szerencsére elálltak. Nyíllal jelöltem azt a szakaszt, mely ma is látható az erdőben."Az építéshez Hitler a helyi lakosság, főleg a nők kíméletlen bevetését rendelte el napi 12 óras munkaidővel. Az építést 1944 szeptember közepe és október eleje közt kezdték meg és az egészen a front közeledtéig, tehát március végéig folyt. ... A védővonal végül is teljesen hiábavalónak bizonyult, mert a Vörös Hadsereg számára nem képezett akadályt: vagy megkerülték vagy lerohanták, úgyhogy a németeknek sem idejük, sem emberük nem volt a védősáncok katonasággal való megszállására.

... A helyi lakosságból főleg az otthon maradt nőket, öregeket és fiatalokat vezényelték ki, ezenkívül külföldieket. Az akkori "Gau Niederdonau"-ban 1945. jan. 20-án 83 405 ember dolgozott a sáncépítésnél, ebből 65 231 külföldi kényszermunkás volt, akik legalább 12 nemzethez tartoztak. Utóbbiak elszállításukat, élelmezésüket és ruházatukat illetően egyaránt embertelen körülmények közt dolgoztak.

A legszörnyűbb körülmények közt azonban a magyarországi zsidó deportáltakat dolgoztatták. ... A deportáltakat a GySEV-vonal mentén adták át a németeknek. Miután megfosztották őket értéktárgyaiktól és jobb ruhadarabjaiktól, szükség-tömegszállításokon helyezték el őket Sopron, Fertőrákos és Balf térségében, (pl. Fertőrákoson 1400 embert nyitott pajtákban). Naponta csak egyszer kaptak híg levest, a betegeket és munkaképteleneket folyamatosan agyonlőtték. Ugyanez a sors érte a Donnerskirchen (Fertőfehéregyháza), Deutschkreutz, Kőszeg és Rechnitz (Rohonc) térségében elhelyezett magyar zsidó munkaszolgálatosokat. December végén Donnerskirchenben 700 magyar zsidó deportáltat helyeztek el egy majorpincében. Közülük február elején naponta kb. 50 ember halt meg kiütéses tífuszban. Sopronkeresztúrott 2000 zsidó deportált közül 650 ember halt meg, Nagycenken 814 volt a meggyilkoltak és elhaltak száma. A Kőszeg térségében elhelyezett 10 000 zsidó munkaszolgálatos kétharmada február végéig elpusztult. Március 24-én Burgba (Pinkaóvár) Rohoncról vonaton 1000 magyar zsidó munkaszolgálatost szállítottak, közülük 200 annyira legyengült állapotban volt, hogy azonnal visszaszállították őket Rohoncra, ahol még az éjszaka folyamán agyonlőtték őket. Sopronbánfalván, Hidegségen és Ilkamajorban a háború után tömegsírokat találtak. ...Március végén, a front közeledtekor a járóképteleneket egyszerűen agyonlőtték, a még egészségeseket pedig gyalog Mauthausen felé indították útnak, de oda már csak 17 000 ember érkezett meg."

(sopron.mapline.hu/index.php/konyvtar/webes.../77-irodalom&lrn;)/Ma már az erdő vette birtokba a sáncot, de emlékezetet a vészorszakra és figyelmeztet, soha ne történhessen hasonló szörnyűség! Taschner Tamás 2014.Sopron másképp - idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon